

Тема номера: Слабкість тіла

РЕДАКЦІЯ VERBUM

30 ЖОВТНЯ 2019

Шановні читачі! Щоб створити тексти для цього випуску, автори послуговувалися руками. Прочитати їх нам дозволяють очі. Ми повсякчас реагуємо на звуки, запахи, образи, дотики – і самі звучимо, пахнемо, маємо вигляд, торкаємо. Тіло – це фундамент людського існування, пізнання довколишнього світу та взаємодії з ним; це осередок нашої душі й фортеця самості. А водночас це крихке начиння, яке так легко скривдити, пошкодити, знищити. Воно, зрештою, саме собою смертне. Напередодні урочистості Всіх святих ми розмірковуємо про парадокс людської тілесності, у якій вразливість єднається з гідністю дитини Божої й надією на воскресіння та прославлення.

Осуарій у Гальштаті. Фото: Peter Szczeny

Отець Петро Балог ОР простежує, як розвивалося розуміння зв'язку душі й тіла у Святому Письмі та в ученні Церкви. Воскресіння Ісуса Христа призводить до революційних змін у тому, як люди сприймають себе та свої тіла. Виявляється, що вся особа, разом із душею й тілом, покликана до вічного життя. І хоча ми не спроможні уявити, якими саме будуть наші тіла після воскресіння, до якогось віддаленого схоплення цього підводять слова апостола Павла: «Так

само й воскресіння мертвих: сіється в тлінні, а встає у нетлінні; сіється в безчесті, а встає у славі; сіється в безсиллі, а встає у силі, сіється тіло тваринне, а постає тіло духовне».

Павло Зінченко розповідає про ранньохристиянських мучеників, у чиїх тілах зафіксовано історію довіри й відданості, яких не вдалося здолати тортурами. «Чоловіків розпинали, жінок принижували й калічили, дітей варили живцем» – але віра в істинного Бога й воскресіння додавала відваги перед лицем знущань і загартованим легіонерам, і тендітним жінкам. Уписуючи мученицькі смерті в історичний контекст, автор показує, як трапилося, що Римська імперія побачила в християнах запеклих ворогів.

Галина Помилуйко придивляється до того, як сприймала тіло – особливо ж тіло німецьке й покривджене – європейська культура від античності до постмодернізму. Вона, зокрема, розвінчує міф про середньовічну відразу до плоті й показує, що «середньовіччя, навпаки, утверджувало тіло в небачений доти спосіб, формуючи нерозривний зв'язок людської тілесності з самим Витоком і Причиною буття всесвіту, а отже, наділяло його не знаною в попередніх культурах гідністю».

Нарешті, Вікторія Семенова спілкується з лікарняним душпастирем Крістіаном Мельцареком, який добре знає про крихкість тіла, бо зустрічається з нею в щоденному служінні. Лікарняні душпастирі працюють на порозі смерті: серед їхніх підопічних чимало невиліковно хворих людей, які потребують духовного супроводу чи просто когось, хто перебуватиме поруч. Адже в сучасному світі, де реальність смерті намагаються витіснити якнайдалі на маргінеси, так непросто зустріти її без жаху в серці. Душпастирі ж «присутні в лікарнях, щоб дати іншу відповідь на питання про смерть».